

Partners mogen box 3-verdeling aanpassen na collectieve uitspraak

De Hoge Raad oordeelt dat fiscale partners hun onderlinge verdeling van de grondslag sparen en beleggen nog kunnen wijzigen na een collectieve uitspraak in een massaalbezwaarprocedure. Zij krijgen daarvoor zes weken de tijd, gerekend vanaf de verminderingsbeschikking van de inspecteur.

Casus in het kort

Een man en zijn partner krijgen aanslagen IB/PVV 2017 opgelegd. De aanslag van de partner staat al sinds mei 2018 onherroepelijk vast. Het bezwaar van de man tegen zijn eigen aanslag is meegenomen in de massaalbezwaarprocedure over de box 3-heffing. Bij collectieve uitspraak van 4 februari 2022 wordt dit bezwaar gegrond verklaard. Op 21 juli 2022 stuurt de inspecteur een verminderingsbeschikking. De dag erna verzoeken de man en zijn partner om de verdeling van de grondslag sparen en beleggen te wijzigen: zij willen de volledige grondslag toerekenen aan de partner. De inspecteur weigert dit. De zaak belandt uiteindelijk bij Rechtbank Den Haag, die prejudiciële vragen stelt aan de Hoge Raad.

Verdeling grondslag sparen en beleggen

Fiscale partners mogen op grond van artikel 2.17 Wet IB 2001 onderling bepalen in welke verhouding zij de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen (box 3) verdelen. Deze keuze kan van groot belang zijn voor de totale belastingdruk, omdat partners zo optimaal gebruik kunnen maken van elkaars heffingvrij vermogen en tariefstructuur. Sinds 1 januari 2009 kunnen partners de eenmaal gekozen verdeling wijzigen zolang de aanslagen van beide partners nog niet onherroepelijk vaststaan. Komt een aanslag onherroepelijk vast te staan door een uitspraak van de Hoge Raad in een individuele procedure, dan mogen partners de verdeling nog tot zes weken na die uitspraak aanpassen.

[Lees verder op de volgende pagina >](#)

Estate Planning

NIEUWSFLITS | PAGINA 2

APRIL 2026

Massaalbezwaarprocedure sinds 2016

Sinds 2016 kent de AWR een vereenvoudigde massaalbezwaarprocedure. Als de Minister van Financiën bezwaarschriften aanwijst als massaal bezwaar, beslist de inspecteur daarop met één collectieve uitspraak nadat de onderliggende rechtsvraag onherroepelijk door de rechter is beantwoord. Tegen die collectieve uitspraak staat geen beroep open. Wordt de inspecteur geheel of gedeeltelijk in het ongelijk gesteld, dan vermindert hij de desbetreffende aanslagen binnen zes maanden. Door de collectieve uitspraak worden de betrokken aanslagen onherroepelijk. De massaalbezwaarprocedure speelde een centrale rol bij het herstel van de box 3-heffing naar aanleiding van het Kerstarrest van de Hoge Raad op 24 december 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1963). Bij dat arrest oordeelde de Hoge Raad dat het box 3-stelsel in strijd was met het EVRM. Voor de jaren 2017 tot en met 2022 leidde dit, mede door de massaalbezwaarprocedure, tot grootschalige verminderingen.

Redelijke wetstoepassing

De Hoge Raad stelt vast dat de wet strikt genomen geen mogelijkheid biedt om de verdeling te wijzigen nadat een aanslag door een collectieve uitspraak onherroepelijk is geworden. De wetgever heeft bij de herziening van de massaalbezwaarprocedure in 2016 kennelijk niet aan deze situatie gedacht. De Hoge Raad oordeelt vervolgens dat in redelijkheid niet valt in te zien waarom belastingplichtigen in een massaalbezwaarprocedure minder gelegenheid tot wijziging van hun onderlinge verdeling zouden moeten krijgen dan belastingplichtigen die een individuele procedure voeren. In het laatste geval heeft de wetgever bewust een termijn van zes weken na de uitspraak gegund, omdat partners pas dan voldoende duidelijkheid hebben over de cijfermatige gevolgen van hun eerder gemaakte keuze. De zeswekentermijn staat in het vierde lid van artikel 2.17 Wet IB 2001. Een redelijke wetstoepassing brengt mee dat deze termijn ook geldt in massaalbezwaarzaken.

Zes weken na vermindering

De Hoge Raad koppelt de termijn voor wijziging aan de verminderingsbeschikking. Pas nadat de inspecteur na de collectieve uitspraak de aanslag daadwerkelijk heeft verminderd, hebben partners voldoende zicht op de cijfermatige gevolgen. Uit overwegingen van uitvoerbaarheid geldt als vaste regel dat de verdeling kan worden gewijzigd tot zes weken na die verminderingsbeschikking. Een later verzoek om ambtshalve vermindering biedt geen extra mogelijkheid om de verdeling alsnog te wijzigen; een ambtshalve vermindering ontnemt aan een aanslag namelijk niet het definitieve karakter (vgl. HR 20 mei 2022, ECLI:NL:HR:2022:720).

[Lees verder op de volgende pagina >](#)

Estate Planning

NIEUWSFLITS | PAGINA 3

APRIL 2026

Betekenis voor de praktijk

Hoewel het arrest ziet op het jaar 2017, is de redenering van de Hoge Raad naar verwachting ook relevant voor de jaren 2018 tot en met 2022. Ook voor die jaren zijn in het kader van het box 3-herstel massaalbezwaarprocedures gevoerd en verminderingsbeschikkingen afgegeven. Partners die destijds bij de aangifte niet de meest optimale verdeling hebben gekozen, doen er goed aan na te gaan of de termijn van zes weken na de verminderingsbeschikking voor hun jaar al is verstreken. Is dat het geval, dan biedt dit arrest geen soelaas meer. Is de verminderingsbeschikking nog niet of recent afgegeven, dan ligt er wel een kans. Het verzoek tot wijziging moet door beide partners gezamenlijk worden ingediend bij de inspecteur. Daarbij is van belang dat de aanslag van de partner al onherroepelijk mag vaststaan; dat vormt geen beletsel, zo blijkt ook uit deze zaak waarin de aanslag van de partner al sinds 2018 onherroepelijk was.

De relevantie van een optimale verdeling is door het box 3-herstel alleen maar toegenomen. Onder de Wet rechtsherstel box 3 en de Overbruggingswet box 3 worden forfaitaire rendementen per vermogenscategorie berekend: banktegoeden, overige bezittingen en schulden kennen elk een eigen forfait. Met de tegenbewijsregeling mag men ook het werkelijke rendement opgeven. Ook dit kan effect hebben op de optimale verdeling.

Verder is deze uitspraak van de Hoge Raad mogelijk ook relevant voor toekomstige massaalbezwaarprocedures. Artikel 2.17 lid 4 Wet IB 2001 ziet namelijk niet alleen op de gezamenlijke grondslag voor sparen en beleggen, maar ook op gemeenschappelijke inkomensbestanddelen en geheven dividendbelasting. Het is afwachten of de wetgever genoemd artikelnummer gaat aanvullen of aanpassen.

Praktische aandachtspunten voor estate planners

Controleer bij ontvangst van een verminderingsbeschikking in het kader van de massaalbezwaarprocedure steeds of een andere verdeling van de grondslag sparen en beleggen tot een gunstiger resultaat leidt. Dien het verzoek tot wijziging binnen zes weken na de verminderingsbeschikking gezamenlijk in bij de inspecteur. Na het verstrijken van deze termijn is wijziging niet meer mogelijk. Een later verzoek om ambtshalve vermindering opent geen nieuwe mogelijkheid om de verdeling te herzien.

Een verminderingsbeschikking box 3 na massaal bezwaar ontvangen? Beoordeel dan direct of een andere onderlinge verdeling tussen partners gunstiger uitpakt en dien het wijzigingsverzoek gezamenlijk in binnen zes weken.

Wet: art. 2.17 Wet IB 2001 en art. 25e AWR
(Hoge Raad 27 maart 2026, ECLI:NL:HR:2026:495, 25/02264)

powered by
REP Register Estate Planners